

Det går inte att värdera äpplen med hjälp av päron

– erfarenheter från utvärdering av
samverkansövningar för regional
sjöräddningssamverkan

En dag för framtidens skådeplats 20190205

Rebecca Stenberg

Rebecca Stenberg rebecca.stenberg@liu.se

FD Psykologi, lektor i företagsekonomi Linköpings universitet

Styrelseledamot Centrum för forskning inom respons och räddningssystem (CARER), Linköpings universitet.

- Efterforskning av försvunna personer
- Effektiv räddning på framtidens skadeplats –
- Lärande utvärdering för samverkansövningar
Och insatser i Sjöräddning
- Alarmering – framtida forskningsfrågor
- Samverkansformer i räddning och respons
- Civila insatspersoner i förort och friluftsliv

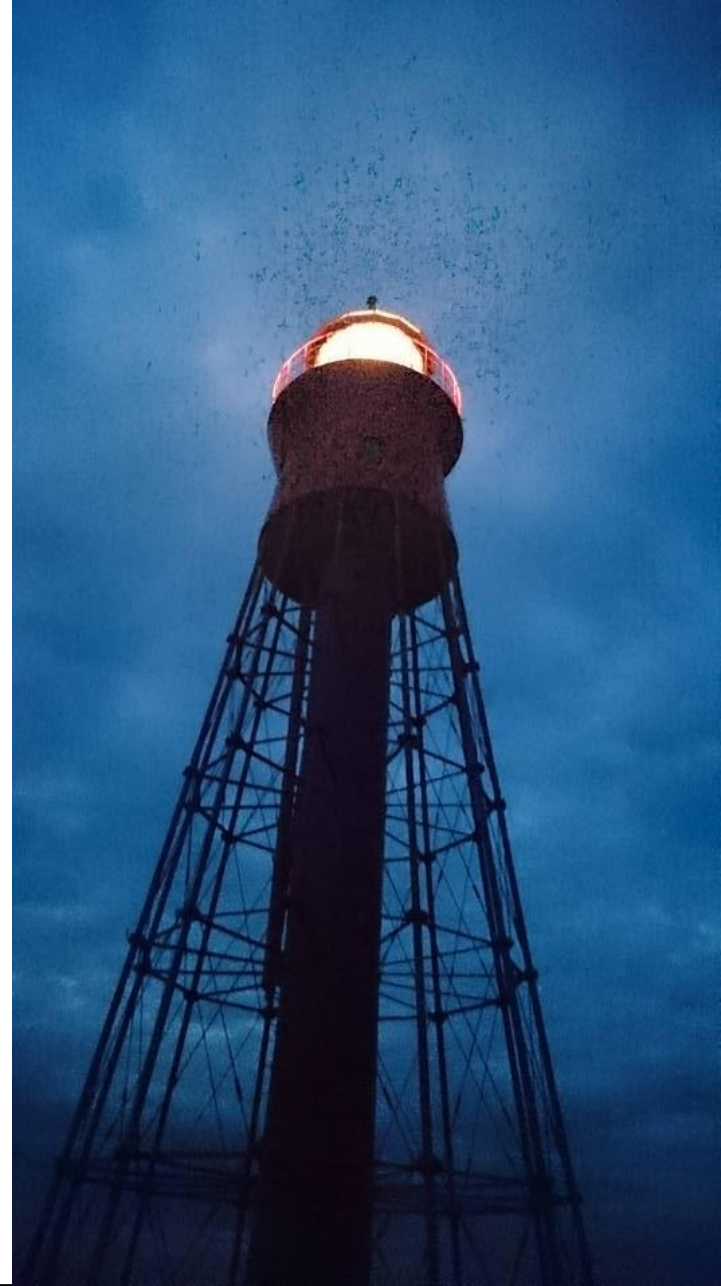
[Forskningsprojekt – Rapporter på CARERS hemsida](#)

1. Lite resultat från en studie av regionala sjöräddningsövningar i samverkan

2. Varför ingenting duger i utvärderarnas ögon

3. Hur kan man utvärdera samverkan?

Fyra sjöräddningsövningar i regional samverkan

- Bakgrund: Svårt identifiera lärande från samverkansövningar, svårt få med sig lärande framöver. Samma saker återkom.
- Projekt med syfte att både utvärdera och föreslå utvärdering som kan användas för lärande och verksamhetsutveckling
- Observation, deltagande, dialoger, enkät grundad inom SjoV för övning och insats. Tanke om utvärdering över tid som öppna jämförelser.

Aktör:	1	2	3	4	5	bortfall	Summa
Utlarmning							
Larminformation							
Ledning JRCC							
Ledning lokalt							
Förstahjälpen/Triage							
Omhändertagande							
Kommunikation							
Samverkan							
Effektivitet							
Alla i %							100%

Att öva kunskap som är viktig för samverkan

Kodifierad kunskap tränas

Nedskriven i instruktioner
och checklistor

Följa regler, rutiner och
standards

Standards

Lätt att förmedla och
översätta till andra
verksamheter

Okodifierad "tyst" kunskap övas

Man måste segra för att lära
sig segla

Hantverkskunnande

Bedömning

Anpassa till behov

Problemlösning

innovation

Preliminära resultat

- Kunskapsstrategier och kunskapsbehov ska stämma överens med vad som behövs i samverkan. Träning av rutiner får följa med på köpet.
- Övningsmål som omfattar problemlösning och som kan lösas på flera sätt (open ended).
- Viktigt få med andra och nya aktörer av relevans i samverkansövningar och att ibland skifta roller, tex sjöräddare som markörer, länsstyrelse som obs, POSOM-grupp som POSOM-grupp
- Sjärräddningsledaren behöver förstå allas förutsättningar. Förslag är samverkan med andra räddningsledarutbildningar.
- Alla måste finnas med. Kommunikation både inom och utanpå räddningskedjans hela längd behöver övas – också kommunikatörer behöver öva.
- Övningsdesigner för samverkan – fältövningar viktiga för frivilliga - kombinationer av andra övningsformer, och andra övningspartners.

Utvärdering från räddningsperspektiv

Sjöräddningssamverkan enligt sjölagen, IAMSAR, LSO m.m.

- Tillfälligt nätverk
- Koordinerad kedja
- Unik situation, hög grad av osäkerhet
- Aktörer som ev aldrig ses igen
- Olika enheter, alla sektorer, olika förutsättningar, djupgående, kulturer, språk, kunskaper
- Hög grad av koordinering av specialiserade uppgifter
- Kollektivt lärande för enhet
- Samverkanskunskap: Kollektiv problemlösning

Utvärdering från folkhälsoperspektiv

Samverkan enligt Axelsson, Bihari Axelsson, Berlin & Carlström m.fl

- Byggs under lång tid
- Gemensamma mål och värderingar
- Planerad och förutsägbar
- Utvecklade relationer
- Samma professioner som ständigt möts
- Rättvis fördelning av inflytande och makt
- Hög grad av integration, hjälpas åt med uppgifter
- Individuellt lärande
- Samverkanskunskap: ?

Är det därför samverkansövningar alltid floppar i utvärderingen?

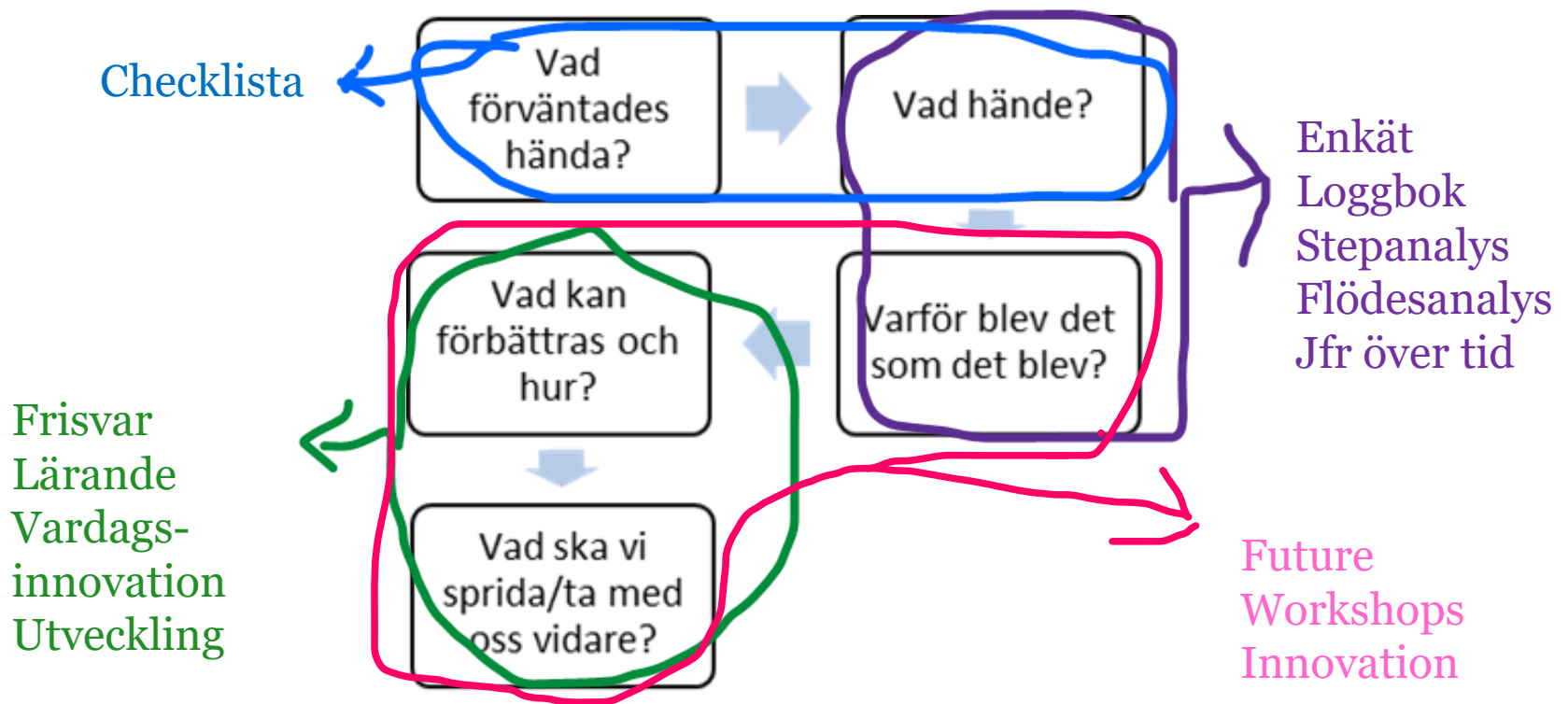
Hur kan sjöräddningssamverkansövningar utvärderas?

- Utifrån verksamhetens egna förutsättningar
- Utifrån målet med utvärderingen
- Omedelbart: Enkät eller AAR i samband med att man ses direkt efter övning
- Fördjupad utvärdering, tar tid att göra och att läsa!
 - Fördjupad AAR, kombinationer

Kontroll
Lärande
Utveckling
Beskrivning

Olika utvärderingsfokus i en AAR

Rebecca Stenberg:

rebecca.stenberg@liu.se

www.liu.se

